

GRIND ERUIT, NATUUR TERUG?

In februari boog de Milieufederatie zich over de wenselijkheid van het inzetten van grindwinning als middel om te komen tot herstel van natuurwaarden die thuishoren in het Limburgse Maasdal. De uitslag was niet onverdeeld positief; er waren vele twijfels en bedenkingen. Alleen al de omvang van de voorgenomen ingrepen rechtvaardigen die twijfels tot op zekere hoogte.

De grote meerderheid van de ecologen die zich erin hebben verdiept is zo langzamerhand ervan overtuigd geraakt dat het verbreden van het stroombed door middel van oppervlakkige grindwinning soortenrijke en interessante levensgemeenschappen terug zal laten keren, ook voordat de waterkwaliteit in de Maas weer op het ecologisch gewenste niveau is teruggebracht. Argumenten hiervoor worden onder andere gevonden in de ontwikkelingen die zich op vele plaatsen op kleine schaal hebben voorgedaan in het Limburgse Maasdal, daar waar ruimte was voor spontane natuurontwikkeling. Het meest tot de verbeelding sprekende voorbeeld daarvan is tot nu toe het gebied Koningsteen bij Thorn.

Dat er nog veel zaken zijn die nader uitgewerkt en onderzocht moeten worden wordt ook door ons niet ontkend, maar de mogelijkheden voor een bijzonder natuurgebied – alleen al uniek omdat de Maas onze enige grindrivier is – lijken ons zo gunstig dat wij een start in de vorm van een voorbeeldproject op korte termijn aanbevelenswaardig achten.

Een van de grote problemen bij de aanpak van het hele project is dat het binnen afzienbare termijn verwerven van de benodigde grond vrijwel onmogelijk is zonder de ontgrindingsmaatschappijen erbij te betrekken. Het voorbeeldproject zou met name moeten laten zien in hoeverre de betrokken overheden – gemeente, provincie, Rijkswaterstaat, Ministerie van Landbouw – in staat en bereid zijn nieuwe ontgrindingen zo te sturen dat de gewenste natuurontwikkeling inderdaad de kans krijgt.

Een tweede groot probleem is dat de effecten van de "verbouwing" van het landschap nog niet goed te overzien zijn. Het is volkomen begrijpelijk dat de bewoners van het gebied huiverig zijn voor jarenlange overlast (per gebied waarschijnlijk twee tot vijf jaar) en een overhoopgehaald landschap; zeker als men niet uit eigen ervaring bekend is met de te herwinnen natuurwaarden. Het is vrij waarschijnlijk dat noch een gedetailleerde Milieu-effect-rapportage noch de natuurontwikkeling in gebieden als Koningsteen alle twijfels kan wegnemen.

Uiteindelijk zal de wens om een echt waardevol en levend natuurgebied weer terug te krijgen de doorslag moeten geven. Daarvoor zullen we een aantal onzekerheden op de koop toe moeten nemen – de natuur zit er vol mee – en we zullen moeten vertrouwen op het grote regeneratievermogen van de levende natuur zodra de ergste belemmeringen en verstoringen zijn weggenomen.

HET BESTUUR

Jaarrondbegrazing door Koniks in het natuurontwikkelingsgebied Koningsteen bij Thorn.

MENINGEN MOGEN

Sinds een aantal jaren wordt de eerste pagina van een aflevering van het Maandblad vaak, soms voor een deel, in beslag genomen door een inleidende, vaak opiniërende bijdrage van een van de redactieleden. Ook wordt wel eens een ontboezeming van "de redactie" of van "het bestuur" geplaatst. U herkent deze bijdragen ook doordat ze cursief én (meestal) over de volle breedte van de pagina gezet zijn. De laatste tijd echter geeft de redactie ook "gast-schrijvers" de gelegenheid om in te gaan op (een liefst actueel onderwerp inzake) natuur en milieu in de provincie Limburg of omgeving. Hoewel de aanduiding "opiniepagina" wat te ver voert, hoopt de redactie toch dat door het plaatsen van dergelijke bijdragen (waarvoor soms ook auteurs worden uitgenodigd) het kritisch (mee)denken over allerlei ontwikkelingen gestimuleerd wordt. Gezien de reacties die zo nu en dan op deze bijdragen volgen, is het echter goed nog eens te benadrukken hetgeen ook helemaal onderaan op de bladzijde hiernaast staat aangegeven: voor de inhoud van getekende bijdragen zijn de auteurs verantwoordelijk.

DE REDACTIE